

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att sammanställa relevant underlag om läkares vidareutbildning

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att ge Socialstyrelsen i uppdrag att i samråd med Statskontoret ta fram relevant underlag och därtill kopplad statistik om läkares vidareutbildning. Underlaget ska utgöra stöd till Statskontorets uppdrag att se över det statliga åtagandet för specialistkompetenskurser (SK-kurser) inom ramen för läkares specialiseringstjänstgöring (dnr 2015/07174/FS). I uppdraget ingår också att föreslå hur underlaget och därtill kopplad statistik kan utvecklas för att det ska vara möjligt att på ett systematiskt sätt bedöma behovet av SK-kurser.

I uppdraget ska Socialstyrelsen samråda med Statskontoret, Sveriges Kommuner och Landsting samt Sveriges läkarförbund, Svenska Läkaresällskapet och andra relevanta aktörer.

Socialstyrelsen får för uppdragets genomförande använda 100 000 kronor under 2015. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och socialomsorg, anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 18 God vård och folkhälsa. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2015. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2016. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 15 september 2016. Rekvisition, återbetalning och redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

En väl fungerande kompetensförsörjning är av central betydelse för hälso- och sjukvården. Adekvat grund- och vidareutbildning för bl.a. läkare är viktiga delar för en långsiktigt god kompetensförsörjning.

Ansvaret för utbildningen av hälso- och sjukvårdens personal är i dag delat mellan hälso- och sjukvårdshuvudmännen och staten. Staten ansvarar bl.a. för utbildning på grund- och avancerad nivå och landstingen för fortbildning och vidareutbildning samt planeringen av personalresurser i det dagliga arbetet. Utformningen av utbildningen för läkare har stor betydelse för möjligheten att utbilda läkare med efterfrågad kompetens.

För att uppnå specialistkompetens genomgår läkare, efter avlagd läkarexamen och allmäntjänstgöring, en ca fem år lång specialiseringstjänstgöring (ST-utbildning). Utbildningen består av en praktisk och en teoretisk del. Den teoretiska delen består av kurser där de så kallade SK-kurserna utgör en del av det totala utbudet. Den praktiska delen består av tjänstgöring som läkare under handledning. Vårdgivarna ansvarar för utbildningens innehåll och handledning av läkare. Efter fullgjord ST-utbildning kan Socialstyrelsen utfärda ett specialistkompetensbevis.

SK-kurser infördes som en del av specialiseringstjänstgöringen i och med 1992-års reform av specialitetsutbildningen. Reformen innebar att det tidigare systemet med huvud- och sidoutbildningar ersattes av målbeskrivningar för varje enskild specialitet. Ett syfte med kurserna är att utgöra ett stöd för hälso- och sjukvårdspolitiska prioriteringar och hälso- och sjukvårdspolitiskt förändringsarbete. År 2002 överfördes hanteringen av kursverksamheten till Institutet för Professionell Utveckling av Läkare i Sverige (IPULS). IPULS granskade och certifierade också andra kurser, såväl vidare- som fortbildningskurser.

Sedan den 1 januari 2013 ansvarar Socialstyrelsen åter för SK-kurser som ingår i läkares vidareutbildning samt tillhandahållande och fördelning av platser till de SK-kurser som ingår i läkares vidareutbildning och som anordnas med statliga medel. Förändringen genomfördes mot bakgrund av det upphandlingsrättsliga regelverket. Socialstyrelsen ansvarar också för att utfärda föreskrifter för vilka kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som ska gälla för varje specialistkompetens.

Socialstyrelsen har i slutrapporten av uppdraget om genomförandet av verksamheten med specialistkompetenskurser från mars 2015, (dnr S2013/4695/SAM) framfört att statens ansvar för SK-kurserna behöver ses över. Innan regeringen kan ta ställning till hur ansvaret för

SK-kurserna bör utformas måste statens ansvar för kurserna noggrant analyseras. Regeringen har därför beslutat om ett uppdrag till Statskontoret att se över det statliga åtagandet för specialistkompetenskurser inom ramen för läkares specialiseringstjänstgöring (dnr S2015/07174/FS).

Vidare finns det behov av att sammanställa relevant underlag och därtill kopplad statistik om läkares vidareutbildning som underlag för att kunna göra systematiska bedömningar av behovet av SK-kurser på längre sikt. I dag finns det inget sådant samlat underlag. Socialstyrelsen har framfört i slutrapporten om verksamheten med SK-kurser att ett register över det totala antalet ST-läkare skulle kunna vara ett stöd vid bedömningar av efterfrågan på antalet kurser och kursplatser. Det är också viktigt att det finns tillgänglig kunskap om tillgång och efterfrågan på ST-läkare i det så kallade planeringsstödet. Socialstyrelsen får i uppdrag att föreslå hur relevant statistik kan utvecklas på området. Det övergripande syftet är att säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen av specialistläkare.

Regeringen avser att avsätta 300 000 kronor 2016 för genomförandet av uppdraget. Medlen utbetalas under förutsättning att riksdagen beviljar medel för ändamålet.

På regeringens vägnar

Gabriel Wikström

Klara Granat

Kopia till

Statsrådsberedningen/Internrevisionen
Regeringskansliets förvaltningsavdelning/Ek
Statskontoret
Sveriges Kommuner och Landsting
Sveriges läkarförbund
Svenska Läkaresällskapet